

BMT-nin İnsan Huquqları Şurasının qətnəməsinə uyğun olaraq yaradılan Universal Dovri İcmal üzrə İşçi Qrupu arasında onunun sessiyalarını keçirmişdir. İclasda Azərbaycan tərəfinin məruzəsi nəzərdən keçirilmişdir.

Azərbaycan nümayəndə heyətinə Xarici İşlər nazirinin muavini Xələf Xələfov başçılıq etmişdir. İclasda İşçi Qrupu Azərbaycan ilə bağlı hesabatı qəbul etmişdir. İnsan Huquqları Şurası Azərbaycan ilə bağlı icmal vasitəçilik etmək üçün məruzəcilərdən ibarət ucluyu seçdi: Ekvador, Sloveniya və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Ermənistan, Banqladeş, Belçika, Braziliya, Almaniya, Lixtenşteyn, Portuqaliya, Sloveniya, İspaniya, İsveç, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Amerika Birləşmiş Ştatları və Uruqvay tərəfindən əvvəlcədən hazırlanmış sualların siyahısı ucluk vasitəsilə Azərbaycana təqdim olunmuşdur. Bu suallar universal dovri icmalın internet sahifəsində dərc olunmuşdur.

Azərbaycan qeyd etmişdir ki, universal dovri icmal insan huquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi, dialoqun təşviqi və təcrübənin bölüşdürülməsi istiqamətində Azərbaycanca gəzülən işlər və həyata keçirilən tədbirlər ilə bağlı tam şəkildə məlumatın verilməsinə imkan yaratmaq üçün ucuncu milli məruzəsinin nəzərdən keçirilməsi ucun effektiv formata malik olmuşdur.

Azərbaycan insan huquqları sahəsində əsas beynəlxalq hüquqi sənədlərə tərəfdar çıxmış və onların yerinə yetirilməsinə dair hesabatları BMT-nin sazişlərin icrasına nəzarət üzrə müvafiq orqanlarına muntəzəm qaydada təqdim etmişdir. BMT-nin İnsan Huquqları Şurasının otuz beşinci sessiyasında BMT-nin İnsan Huquqları üzrə Ali Komissarı hesabatları vaxtılı-vaxtında verən 34 ölkə icrəsində Azərbaycanın da adını çəkmişdir. Azərbaycan, həmçinin universal dovri icmalın ilk iki dovrü üzrə aralıq hesabatları təqdim edən 15 ölkə sırasında yer almışdır. Azərbaycan xüsusi prosedurlar üzrə bütün mandat sahiblərinə xüsusi dəvət göndərərək Uzv Dövlətlərlə əməkdaşlığın və dialoqun qurulmasında onların rolunun vacibliyini təsdiqləmişdir.

İnsan huquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsinin daha da gücləndirilməsi, dövlət idarəciliyi üzrə səmərəli və çevik mexanizmin formalaşdırılması və iqtisadi islahatların effektivliyinin təmin edilməsi məqsədilə 2016-cı ildə keçirilən referendum nəticəsində Konstitusiyaya düzəlişlər edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi barədə sərəncam imzalamışdır. Sərəncam cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi ilə penitensiar sistemi inkişaf etdirmək məqsədi daşımış və onun imza-

lanması nəticəsində cinayət qanunvericiliyi ilə bağlı siyasətin liberallaşdırılması, eləcə də, həbslərin və azadlıqdan məhrumetmə hallarınının məhdudlaşdırılması və bir sıra cinayətlərin dekriminallaşdırılması istiqamətində institusional, qanunverici və praktik tədbirlərin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir.

Hesabat dovründə Azərbaycanda, həmçinin əfv və amnistiya təsisatları da geniş tətbiq olunmuşdur. Umumilikdə Prezident 9 əfv aktı imzalamış və nəticədə 1378 məhkum əfv edilmişdir, Milli Məclisin təsdiq etdiyi iki amnistiya aktı isə 21000 nəfər barəsində tətbiq edilmişdir.

Huquq sahəsində fəaliyyətin inkişafını dəstəkləmək məqsədilə 22 fevral 2018-ci il tarixində ölkə Prezidenti "Vəkiliyin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" sərəncam imzalamışdır. Sərəncamda bütün ölkə üzrə vəkil təşkilatlarının madditexniki təminatının yaxşılaşdırılması, Vəkillər Kollegiyası tərəfindən muntəzəm qaydada imtahanların keçirilməsi ilə yeni uzvlərin qəbulu və göstərilən hüquqi xidmətlərin keyfiyyətinin daim yüksəldilməsi məqsədilə vəkillərin peşə hazırlığının və ixtisasının

artırılması ilə bağlı zəruri tədbirlərin gəzülməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Korrupsiyaya qarşı mubarizə Hökumətin başlıca prioritetlərindən biri olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 27 aprel 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə "Aciq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər ucun Milli Fəaliyyət Planı" təsdiq edilmişdir. Planda korrupsiyanın qarşısının alınması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, korrupsiyaya qarşı mubarizə məqsədilə vətəndaşlar arasında ictimai maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi və korrupsiya cinayətlərinin törədilməsi faktının subutuna dair təkliflərin hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi vətəndaşlara ictimai xidmətlərin və sosial innovasiyaların səmərəli şəkildə təqdim edilməsi istiqamətində fəaliyyətini genişləndirməyə davam etdirmişdir. Agentlik 2013-cü ildən bu günədək 20 milyondan çox muraciət qəbul etmiş və əhalinin 98-100 faiz məmnunluğuna nail olmuşdur. Bir sıra dövlətlər Agentliyin təcrübəsini oyrənməyə və bu modeli özlə-

rinde tətbiq etməyə maraq göstərmişdirlər. Ölkədə 5000-dən çox KİV fəaliyyət göstərmişdir. Əhalinin təxminən 80 faizi informasiyanın oturulması və əldə olunması üzrə ən geniş yayılmış və ən praktik vasitə olan internetə maneəsiz şəkildə qoşulmaq imkanına malik olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu öz fəaliyyətini səmərəli şəkildə həyata keçirməyə davam etmişdir. Dövlət vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələri ilə tərəfdaşlıq əlaqələri qurmuşdur. Azərbaycanda 500-u insan huquqlarının müdafiəsi sahəsində fəaliyyət göstərən 3254-dən çox qeyri-hökumət təşkilatı (QHT) dövlət qeydiyyatına alınmışdır. 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası 3 milyon manatdan çox vəsait ayırmaqla QHTlərə məxsus 484 layihəni maliyyələşdirmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən tolerantlıq və qarşılıqlı anlaşmanın gücləndirilməsi və cəmiyyətdə ayrı-seçkilik, ekstremizm və kseno-

fobiyanın qarşısının alınması istiqamətində beynəlxalq səylərin koordinasiyası ucun bir platforma kimi "Bakı Prosesi" adlanan Beynəlxalq Mədəniyyətlərərarası Dialoq Forumu yaradılmışdır. Həmcinin, Heydər Əliyev Fondu ölkədə multikulturalizm və tolerantlığın inkişafına böyük töhfə vermişdir. Hesabat dovründə qəbul olunmuş sosial-iqtisadi inkişaf siyasətinə dair sənədlərdə, eyni zamanda "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" inkişaf Konsepsiyası və 2016-cı ildə qəbul edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində nəzərdə tutulan tədbirlərin müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi nəticəsində işsizliyin səviyyəsinə nəzərəcarpan dərəcədə azalma müşahidə olunmuş, işsizlərin sosial müdafiəsi gücləndirilmiş, əmək bazarında vəziyyətin yaxşılaşması ucun əlverişli şərait yaradılmış və rəqabət imkanları təkmilləşdirilmişdir. Otən beş il ərzində ümumi daxili məhsul (UDM) 1,1 dəfə artmış, eyni zamanda qeyri-neft sektorunda 2,2 dəfə, əhalinin gəlirlərində isə 1,4 dəfə artım müşahidə olunmuşdur. Bu dovr ərzində qeyri-neft sə-

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Αό εάçü Αçÿðááéúáí Ðáñí óáéééáñü Ì ðáçéááí ðé
éáí úí áá Êöðéÿáé Êí óí ðì áñééá Ááñéöÿéðéí éí
Êí éééáúúí á Áþáéÿö Áÿñöÿéé Óí í áóí úí ì áééééÿ
áÿñöÿéé ééÿ "Êí ñáí úöáóá áÿ áçááéúáéáðúí úí
ì óááéöÿñé, áÿöÿí ááééáðúí úöáóáé, ñééáñé ì ÿáÿí ééééÿö
ñÿáééééÿñéí éí éóéñÿéáééí ÿñé, ñí ñéáé áÿ ñééáñé
óÿáééúúí úí áðúúðúéì áñü" éñééááí ÿéé
-ÿð-éáÿñéí áÿ úáçúðéáí úá

Azərbaycan insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində dünyada öndə durur

artırılması ilə bağlı zəruri tədbirlərin gəzülməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Korrupsiyaya qarşı mubarizə Hökumətin başlıca prioritetlərindən biri olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 27 aprel 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə "Aciq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər ucun Milli Fəaliyyət Planı" təsdiq edilmişdir. Planda korrupsiyanın qarşısının alınması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, korrupsiyaya qarşı mubarizə məqsədilə vətəndaşlar arasında ictimai maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi və korrupsiya cinayətlərinin törədilməsi faktının subutuna dair təkliflərin hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi vətəndaşlara ictimai xidmətlərin və sosial innovasiyaların səmərəli şəkildə təqdim edilməsi istiqamətində fəaliyyətini genişləndirməyə davam etdirmişdir. Agentlik 2013-cü ildən bu günədək 20 milyondan çox muraciət qəbul etmiş və əhalinin 98-100 faiz məmnunluğuna nail olmuşdur. Bir sıra dövlətlər Agentliyin təcrübəsini oyrənməyə və bu modeli özlə-

nayesində 2,2 dəfə, kənd təsərrüfatı sektorunda 1,2 dəfə, ticarətdə 1,4 dəfə, turizm sahəsində 1,7 dəfə, nəqliyyat sektorunda 1,2 dəfə, kommunikasiya sektorunda isə 1,5 dəfə artım qeydə alınmışdır.

Azərbaycan "Dayanıqlı İnkişaf üzrə 2030-cu il Gundəliyi"ni dəstəkləmişdir. "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" inkişaf Konsepsiyasında və milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində nəzərdə tutulan tədbirlərin müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi nəticəsində işsizliyin səviyyəsinə nəzərəcarpan dərəcədə azalma müşahidə olunmuş, işsizlərin sosial müdafiəsi gücləndirilmiş, əmək bazarında vəziyyətin yaxşılaşması ucun əlverişli şərait yaradılmış və rəqabət imkanları təkmilləşdirilmişdir. Otən beş il ərzində ümumi daxili məhsul (UDM) 1,1 dəfə artmış, eyni zamanda qeyri-neft sektorunda 2,2 dəfə, əhalinin gəlirlərində isə 1,4 dəfə artım müşahidə olunmuşdur. Bu dovr ərzində qeyri-neft sə-

6.6 milyard manat vəsait ayrılmışdır. Sahibkarlığa Komək Milli Fondu vasitəsilə təxminən 2000 nəfər məcburi kockunə sahibkarlıq fəaliyyətini maliyyələşdirmək ucun umumilikdə 44 milyon manat guzəştli kredit verilmişdir. Bunun nəticəsində qacqınlar və məcburi kockunlər arasında yoxsulluğun səviyyəsi 75 faizdən 12 faizə qədər azalmışdır.

Məcburi kockunlər kommunal xidmət xərclərini və dövlət ali və orta təhsil müəssisələri üzrə təhsil haqlarını ödəməkdən azad olunmuşdurlar. Dağlıq Qarabağ regionu və onun ətrafındakı yeddi rayon daxil olmaqla Azərbaycan ərazisinin 20 faizinin Ermənistan tərəfindən işğalı ölkədə insan huquqlarının tam şəkildə reallaşdırılması ilə bağlı əsas maneələrdən biri olmuşdur. Silahlı hücumlar zamanı Ermənistan beynəlxalq humanitar hüququn tələblərini pozmuş, eyni zamanda Azərbaycan vətəndaşlarını, girov goturulmuş şəxsləri və muharibə əsirlərini məhkəməsiz-intintaqsız edam etmişdir.

Vahid Ömərrov
Fəlsəfə üzrə fəlsəfə
doktoru, dosent